Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 89 ◆ Четвер, 9 травня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

З ДНЕМ ПЕРЕМОГИ!

ПОЛЯ ПЕРЕЛІТНИХ СОЛДАТІВ

Можливо, хтось бачив по телевізору останню передачу «Поле чудес» — напередодні нинішнього свята Перемоги. Грали — ветерани війни! Комусь же спала на думку ця ідея — на перший погляд, недопустимо-святотатська, як же, сиві орденоносці і — рулетка! — але, коли все почалося й закрутилося, стало зрозуміло, що все задумано не просто добре, а якнайкраще. Бо вони не виступали з традиційними воєнними спогадами, дехто з них узагалі працював мовчки. Але в цьому зосередженому мовчанні вони якраз і були солдатами. Тими простими солдатами, котрі чотири роки грали в рулетку зі смертю і творили чудеса на полях, які аж ніяк не назвеш полями чудес. Тими самими солдатами, з погонами котрих (навіть — без личок!) мусили рахуватися генерали і маршали всіх тодішніх армій світу.

Отож, для них не новина — грати в рулетку, не знаючи ключового слова чи бодай літери.

На цьому знімкові — легендарний льотчик Михайло Дев'ятаєв, той самий, котрий на чужому літаку зумів піднятися з чужого льотного поля й перелетіти з полону на острові Узедом — до своїх. Оцінити той переліт під силу хіба що перелітним птахам. Може, через те звання Героя він отримав далеко не одразу. Втім, хто відає, де йому було важче,— там, чи — отут, коло могил бойових побратимів, похованих у Польщі...

(Продовження на 3-й сторінці).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПРИВІТАННЯ

З Днем Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.

Дорогі співвітчизники!

Велике і світле свято — День Перемоги у Великій Вітчизняній війні прийшло разом з весною на нашу землю.

У ці травневі дні народ України разом з іншими братніми народами Союзу РСР, перегортаючи сторінки історії, віддає шану великої поваги і глибокої подяки тим, хто захистив рідну землю і врятував людство від фашизму, хто самовідданою працею наближав жадану перемогу.

Ми впевнені у тому, що ніколи і ніхто не здатний затьмарити велич народного подвигу і не зітре в пам'яті людській героїзм і славу Радянської Армії, синів і дочок нашого волелюбного народу — фронтовиків, підпільників, партизанів і трудівників тилу.

Вічна пам'ять усім, прославленим і безвісним, хто лежить у розсипаних війною могилах по всій нашій українській землі та за її межами. Низький земний уклін вам — убіленим сивиною ветеранам, солдатським вдовам, трудівникам тилу — безмежно дорогим нам людям.

Зараз мирний час. Але нині, коли нам теж нелегко, давайте, пам'ятаючи уроки історії, об'єднаємось у спільній праці і спільних діях заради світлих ідей, заради побудови суверенної України — заради цієї мети згуртуємо зусилля усього українського народу. Тільки йдучи курсом добра і злагоди, ми зможемо вийти з кризи, поліпшити життя людей.

Ми знаємо, як боляче й гірко іноді бачити ветеранам усе, що відбувається в ці дні, що інколи не витримують їх серця від гіркоти і кризди.

У нашому суспільстві є, на жаль, і такі, хто на догоду своїм політичним цілям та амбіціям ладен перекреслити ваше і наше минуле, принизити подвиг старших поколінь, взяти під сумнів велич нашої Перемоги. Ми рішуче відкидаємо інсинуації таких суддів історії. Народ України не дозволить нікому глумитися над нашими святинями, над нашою славою. Вони будуть збережені і примножені!

Дорогі співвітчизники!

Висловлюючи вам слова щирої вдячності й глибокої поваги, ми закликаємо вас залишатися в строю. Хто, як не ви, є прикладом самовідданості і громадянської мужності! Хто, як не ви, — здатні примирити ворогуючих, сприяти відновленню спокою! Хто, як не ви, не словом, а ділом доводите свою вірність ідеалам гуманізму, справедливості, патріотизму!

Із святом вас, дорогі фронтовики, працівники тилу, жінки і чоловіки, молодь, усі громадяни суверенної України! Хай мир і злагода, які відвойовані нашим народом у травні 1945 року, будуть вічними.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

Пошта, прислана з війни

Вчора у Києві, у Музеї історії Великої Вітчизняної війни 1941 — 1945 років, відкрилася виставка «Жди мене». Вона — нетрадиційна за спрямованістю, і, можливо, вперше представляє не стільки історію війни, скільки історію людини на війні, внутрішній світ солдата. Основу експозиції складають листи, вірші, фотодокументи, газети, художні твори, меморіальні речі, фонограми. Самі вітрини мають вигляд знаменитих фронтових поштових «трикутників». Відкриваючи виставку, Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук згадав, як вони з мамою чекали отаких «трикутників» від батька з фронту, і як, замість листа, отримали 1944 року похоронку. Зворушливим був також виступ ветерана з Полтави — І. Сірченка, колишнього піхотного капітана, котрий якось на фронті отримав рукавички, виплетені незнайомою школяркою. В одній з рукавичок була записка. Так він познайомився з майбутньою дружиною...

Експозиція приймає відвідувачів щодня, з 10-ї до 18-ї години.

Інформація «Голосу України».

НАШ ПАРТНЕР — КОРЕЙСЬКИЙ БІЗНЕС

Учора Голова Верховної Ради Української РСР Л. Кравчук прийняв бізнесмена з Республіки Корея, президента компанії «Санні Ленд» С. Д. Хана.

Л. Кравчук розповів корейському гостеві про політичну та економічну ситуацію у республіці, підкресливши, що вона певною мірою стабілізується: припиняються страйки, зокрема, відновили роботу шахтарі, докладаються зусилля для виправлення помилок, допущених під час реформи цін. Хоча становище, перш за все у сфері задоволення інтересів людини, і залишається досить складним, проте народ дедалі глибше усвідомлює, що перехід до нового життя потребує жертв. Це усвідомлення допомагає зняти напругу в суспільстві.

Голова Верховної Ради УРСР повідомив гостя про деякі питання порядку денного сесії парламенту республіки, які розглядатимуться депутатами найближчим часом.

Значну увагу Л. Кравчук приділив проблемам розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України, відзначивши при цьому, що прийняття відповідних республіканських законів дозволятиме Україні надалі діяти «напряму», без посередників, які регламентували б ці відносини. Було названо сфери економічної діяльності, у яких іноземний бізнес міг би працювати плідно — як в інтересах України, так і у власних. Ішлося, зокрема, про переробну промисловість у сільському господарстві, індустрію переробки відходів металургійної промисловості, туризм, переобладнання підприємств легкої промисловості тощо.

Гість з Республіки Корея, у свою чергу, поділився планами капіталовкладень компанії «Санні Ленд» в економіку України (реконструкція Бориспільського аеропорту, київських готелів та ін.). С. Д. Хан заявив, що його компанія у рамках корейсько-радянської угоди готова поставити на Україну товарів на суму 80 мільйонів доларів. При цьому корейський гість не приховував деяких складностей, пов'язаних з перспективою розвитку безпосередніх відносин між його країною та Україною. Зокрема, він повідомив, що деякі дипломатичні представництва СРСР за кордоном штучно утруднюють практику надання віз безпосередньо на Україну; складності для нашої республіки створюються, на його думку, і економічними організа[...] Центру. У зв'язку [...] С. Д. Хан, запропонував створити Корейсько-українську і Українсько-корейську торгові палати, які безпосередньо опікувалися б розвитком відповідних стосунків.

Відповідаючи згодом на запитання кореспондента «Голосу України» щодо п[...]валин інтересу «Санні Лен[д]» саме до України, С. Д. Хан наголосив на спільних рисах історії і культури наших народів, що, на його думку, простежуються досить чітко, а також заявив, що побачене на Україні прагнення до суверенітету справило на нього величезне враження.

Під час бесіди Л. Кравчук і С. Д. Хан погодилися на тому, що компанія «Санні Ленд» розгорне широку діяльність на Україні, для[...] з боку республікан[ських] організацій будуть створені всі умови.

Володимир САВЦОВ, редактор міжнародного відділу «Голосу України».

Постанова Верховної Ради Української РСР

ПРО ПРОВЕДЕНУ РОБОТУ ТА ЗАХОДИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ВИКОНАННЯ ВИМОГ ЗАКОНУ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО ПРІОРИТЕТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СЕЛА ТА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В НАРОДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ»

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. Погодитись з поданими Радою Міністрів УРСР разом з комісіями Верховної Ради Української РСР з питань відродження та соціального розвитку села, з питань агропромислового комплексу, з питань будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства, з питань планування, бюджету, фінансів і цін та доповненими народними депутатами при обговоренні на сесії невідкладними заходами по реалізації Закону Української РСР «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України».

2. Кабінету Міністрів УРСР:

забезпечити безумовне виконання запланованих на 1991 рік обсягів будівництва житла, об'єктів соцкультпобуту, мереж газо- і водопостачання, шляхів, для чого протягом травня ц. р. вирішити питання про джерела їх фінансування згідно з цим Законом;

переглянути порядок планування обсягів будівництва об'єктів невиробничого призначення на селі з тим, щоб, починаючи з 1992 року, вони затверджувались в плані економічного і соціального розвитку Української РСР окремим рядком і спрямовувалось на ці цілі не менш як 50 процентів державних централізованих капітальних вкладень;

розробити фінансову програму державної підтримки колгоспів, радгоспів, фермерів з метою недопущення зростання процентних ставок за банківські кредити в період кризового стану економіки;

розглянути питання про створення в агропромисловому комплексі республіки страхової компанії з метою акумулювання і подальшого використання страхових платежів колгоспів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств як кредитних ресурсів;

протягом травня 1991 року завершити перегляд діючих і розробку та затвердження нових нормативних актів, спрямованих на повну реалізацію всіх статей цього Закону.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на комісії Верховної Ради Української РСР з питань відродження та соціального розвитку села, з питань агропромислового комплексу і Кабінет Міністрів УРСР.

4. Засобам масової інформації забезпечити систематичне висвітлення ходу виконання невідкладних заходів по реалізації вимог Закону Української РСР «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України».

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 25 квітня 1991 року.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-69,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

Наступний номер «Голосу України» вийде 13 травня ц. р.

ПИШУТЬ ВЕТЕРАНИ

ОСКІЛЬКИ НАША СТОРІНКА «З ПОШТИ РЕДАКЦІЇ» ВИХОДИТЬ У ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1941—1945 РОКІВ, ТО Й СЛОВО СЬОГОДНІ НАДАЄМО ВЕТЕРАНАМ, УЧАСНИКАМ ТИХ СУВОРИХ ДНІВ. А ІМ Є ЩО СКАЗАТИ. ЇХ СЛОВО ВАГОМЕ І ВИВАЖЕНЕ.

Я ВІРЮ В ПАТРІОТИЗМ НАРОДУ

Часом думаю: справді, Радянський Союз — фікція, і моє покоління даремно прожило життя. Невже все було імітацією? Огляньмося, ровеснику, на прожиті роки. Я дуже далекий від того, щоб малювати рожевою фарбою: були і сталінські репресії, і виселення цілих народів, і хрущовський волюнтаризм з «королевою полів», коксагизом і чумизою, з податками на кожне дерево та усуспільненням корів, були і брежнєвські липові рапорти. Все це було, і його викрила та засудила сама Комуністична партія. Звичайно, про трагічні сторінки нашого буття не можна забувати, але і позитивне, героїчне замовчувати, на мою думку, просто непорядно. Адже живі ще справжні ентузіасти передвоєнних п'ятирічок, чиїми руками, розумом і вірою кувалася могутність рідної Вітчизни; живі воїни Великої Вітчизняної, не тільки свідки, а безпосередні учасники героїчних подвигів у смертельному двобої з фашизмом; живі й ті, хто за небувало короткий строк зуміли відбудувати затоплені шахти Донбасу, Дніпрогес і залізниці, Харківський тракторний і тисячі інших заводів та фабрик; живі і багатостраждальні наші хлібороби й тваринники...

Переді мною десятки листів однополчан з різних куточків Радянського Союзу. В них і тривога, і біль. «Я — вірменин, — пише Жорес Саркісов, — як знаєш, усе своє життя прожив у Баку. І радості, і горе ділив з сусідами-азербайджанцями. А тепер, на старості літ, став біженцем... Я 40 років працював тут на залізниці, а тепер утік від погроз, знущання. Правда, знайшлися не осліплені націоналізмом азербайджанці, які допомогли мені з сім'єю живим вибратись... Пиши мені тепер за новою, вірменською адресою...».

А ось лист з Вільнюса від однополчанина О. К. — прізвища не називаю, бо йому там жити: «І до, і під час війни ніхто не питав мене, якої я національності. Для мене, українця, однаково дорога земля Кавказу, Кубані й Молдови, яку визволяли, і Литви, куди приїхав після інституту, де одружився й живу майже 40 років з паспортом громадянина СРСР. Тепер Верховна Рада Литви на чолі з паном Ландсбергісом позбавляє мене громадянства СРСР. Я мушу одержати посвідчення громадянина Литви або забиратись геть...»

Я певен, що подібні листи з «гарячих точок» країни одержує чи не кожен з колишніх фронтовиків, бо у кожного є побратими в інших республіках. Адже тільки серед зв'язківців нашої колишньої 3-ї маневреної повітряно - десантної бригади були люди 23-х національностей і народностей. А скільки моїх побратимів по зброї різних національностей загинули, визволяючи Україну від фашистських загарбників! Не міг сказати «моя хата скраю» Мірзо Бабаджанов, визволяючи мою Полтаву. До речі, два його брати загинули при форсуванні Дніпра. Тільки в нашій дивізії звання Героя Радянського Союзу за мужність і героїзм під час форсування Дніпра удостоєні 53 воїни.

Кожен з нас, мій ровеснику, прожив дуже тяжке, а дехто й трагічне, але достойне життя. Своїми руками, потом і кров'ю наше покоління створило і відстояло в боях велику багатонаціональну державу. Так кому, як не нам, і тепер боротись за її збереження? Весь наш багатий життєвий досвід свідчить, що тільки в Союзі суверенних республік можна розкрити невичерпні можливості величезної країни і кожної республіки зокрема. Тільки в Союзі гарантія незалежності і безпеки країни, підвищення її престижу на міжнародній арені.

Нещодавно в Полтаві збиралися члени Української республіканської партії (УРП). Так тут приїжджий емісар від Української націоналістичної спілки (УНС) пан Олег Витович прямо проголосив: «Україна лише для українців! Українська нація має стати першою в світі!» Ми, люди старшого покоління, добре пам'ятаємо фашистське: «Дойчланд юбер аллес» — Німеччина над усе! Як це перекликається...

Хіба не звичними стали гасла: «Геть КПРС», «Україна без комуністів», навіть «Комуняку на гілляку!» (Де тільки видрали слівце «комуняку»?).

Так, КПРС як правляча партія не скидає з себе відповідальності. Але не можна і репресіями Сталіна перекреслювати історію нашої країни, трудовий і героїчний подвиг радянського народу. не можна провину окремих керівників перекладати на всю партію. Я, наприклад, в партії майже 50 років. Так у чому моя провина? В чому провина мільйонів моїх фронтових побратимів, які не заради кар'єри і «тепленького місця» (яка там кар'єра на війні?) писали на клаптиках паперу перед боєм: «Хочу в бій іти комуністом»? За що на гілляку тих, хто в ще солоній від солдатського поту гімнастерці відразу по війні став на риштування будов, до верстатів та кульманів, упрягшись у лямки плуга, щоб потім засіяти землю і нагодувати дітей?

Це моє покоління, кероване Комуністичною партією, без ніякої допомоги з-за кордону, здійснило нечуване: СРСР, країна з найбільш постраждалою економікою, раніше від західноєвропейських капіталістичних держав . відмінила продуктові картки! А наприкінці 50-х років західні ідеологи вже називали нашу країну не «колосом на глиняних ногах», а «наддержавою». І нині Комуністична партія України є прогресивною, здатною, звільнившись від баласту, стати в авангарді суверенної України.

Я вірю в патріотичні сили українського народу, відважні сини якого своїм життям і пролитою кров'ю довели свою відданість багатонаціональній Вітчизні. Їх вибір — «збереження СРСР як оновленої федерації рівних суверенних республік, у якій будуть повною мірою гарантовані права і свободи людини будь-якої національності».

А. ЄМІН,
член ради ветеранів війни однополчан кол. 110-ї гвардійської стрілецької Олександрійсько - Хінганської, двічі Червонопрапорної, ордена Суворова II ступеня дивізії.
Полтава.

ПОЛЯ ПЕРЕЛІТНИХ СОЛДАТІВ

(Продовження. Початок на 1-й сторінці).

Це — теж льотчики-покришкінці.
Полковник Костянтин Сухов.
Полковник Аркадій Федоров.
Старший лейтенант Михайло Дев'ятаєв, вже знайомий нам.
Капітан Іван Бабак.
А з ними — той самий Рядовий, відомий усьому світові.
Кажуть, йому час повертатися додому, сідлати іншу висоту.
Що ж, йому не вперше — міняти поля і брати нові висоти. Скажуть — він візьме, то його святе солдатське право, і не нам те право обговорювати.

(Закінчення на 7-й сторінці).

ШЛЯХАМИ ВІЙНИ

Дедалі менше ветеранів і учасників Великої Вітчизняної війни зустрічають з нами День Перемоги. Про одного з них хочу коротенько розповісти.

Кожного разу, коли проходжу прольотами ремонтно-механічного цеху № 1 Дніпропетровського об'єднання металовиробів, не можу шанобливо не зупинятися біля робочого місця, де працює жвавий сивочолий токар - розточувальник Володимир Михайлович Чорний. У ветерана війни і праці звичайна біографія. Корінний житель Дніпропетровська, до речі, у 1943 році визволяв рідне місто від фашистських загарбників. До війни хлопцем-підлітком починав свій трудовий шлях на місцевому заводі імені Артема — опановував токарну справу. Разом із заводським обладнанням евакуювався до Саратова. Звідти в 1942 році був призваний до лав Радянської Армії. Після шестимісячних курсів у званні сержанта командував стрілецьким взводом у складі 646-го полку 152-ї стрілецької дивізії. З боями дійшов до Дніпра неподалік Дніпропетровська, форсував річку в районі нинішнього селища Ломівки, де тепер височить пам'ятник воїнам - визволителям 152-ї стрілецької.

Коли воєнні дії дивізії були перенесені на правий берег, його вперше поранило. Лікувався в медсанбаті, розташованому серед руїн рідного міста. Після госпіталю і навчання в званні лейтенанта командував кулеметним взводом. Брав участь у визволенні Миколаєва, Одеси. Потім — запеклі бої за Румунію, Болгарію, Угорщину, Чехословаччину. День Перемоги зустрів в австрійському місті Грац.

Воював офіцер гідно: нагороджений за війну двома орденами Червоної Зірки, орденом Вітчизняної війни II-го ступеня, медалями «За відвагу», «За бойові заслуги».

Службу в армії В. Чорний продовжив і після війни. З 1954 року — робітник об'єднання металовиробів.

М. ГОЛОВКО.
Дніпропетровськ.

ВІДЗНАЧИМО ПРАЦЕЮ

Свято — день Перемоги, не робочий день. Чи не пора змінити подібну практику? Покоління, котрому до сорока п'яти, не знає страхіття війни, для них — це день чергової пиятики. Пропоную: день 9 травня зробити робочим днем, за винятком 50-річчя Перемоги. Зароблені гроші витратити на допомогу інвалідам війни, учасникам війни, дружинам полеглих, дітям Чорнобиля. Люди скажуть «спасибі».

КОСТЮК,
ветеран війни і праці (імені в листі не названо).
Нововолинськ
Волинської області.

ЖИТТЯ ПРОЖИТИ...

Прочитав, що деяким громадянам не до вподоби демократичні друкування в «Голосі України». І називають вони центральну українську державну газету «Ваша газета». Так, це газета наша, народна, українська. А оскільки держава наша стає на істинно демократичний шлях, то і друкуватися повинні листи всіх чесних людей, які захищають інтереси свого українського народу. Я не менше постраждав, ніж ті, хто зі злістю ллють бруд на «Голос України». Судіть самі, мій батько мав п'ять десятин землі в селі Лип'янці, нас у сім'ї було п'ятеро. Батько повернувся з війни в 1916 році з двома кулями в животі та георгіївським хрестом на грудях. Діти ще були малі, але жили всі в дружбі і труді, почали ставати на ноги. Повернулися з війни і брати батька та матері, які теж нам допомогали, а в 1929 році почали розкуркулювати батька, вигнали з хати... В 1935—1936 році розстріляли двох дядьків і залишився я сиротою. Як виріс — просто чудо. Вивезли мене в Німеччину, але я втік звідтіля. На фронт пішов добровольцем. Визволяв Україну, Білорусію, всі три Прибалтійські республіки. Став комуністом, чесно працював, виховав дітей чесними громадянами. Але в душі у мене накип страшний залишився: досі я не розумію, як же могла помилятися партія, адже не один Сталін був у ЦК? А тому хочеться застерегти деяких політиканів: викиньте з голови оту отруту і не заважайте молодим розумним силам будувати вільну демократичну державу Україну.

Г. ДЗЬОМА,
інвалід Великої Вітчизняної війни.
Кіровоград.

Телеграфним рядком з Харківщини

ЛЮБИШ КАТАТИСЬ...

У продмазі велозаводу — харчі на будь-який смак. Все це дістали в обмін на надпланові велосипеди. Є угоди з Дніпропетровською, Запорізькою областями, Краснодарським краєм, з районами Харківщини. За перший квартал заводчани придбали продуктів на 164 тисячі карбованців.

КЛУБ Є. А ДЕ МОЛОКО?

У паперах Богодухівського райвиконкому і райкому профспілки агропрому є термін «Клуб-5000». Тобто, доярки-п'ятитисячниці не просто дотримуються умов соціалістичного змагання, а й шефствують над відстаючими, виводять їх на свій рівень. На жаль, по району надої впали до 7 кілограмів на корову, навіть у базовому радгоспі «п'ятитисячників» — «Первухінському» надої знизились.

МІНИ НА ПОЛЯХ

З тривогою вийшли в поле хлібороби: чи витримають без запчастин сталеві коні? Особливо важко трактором Т-150. Заступник голови агропрому Первомайського району М. Циганок вважає: сучасна техніка для села — то міна уповільненої дії, закладена під економіку господарств.

НА БАРИКАДАХ ЧЕКАЮТЬ МІНІСТРА

Відрізок автомагістралі Київ — Ростов-на-Дону згідно з проектом перетне село Шарівку якраз по центру. Роботи тут вже розпочато і... одразу припинено на підступах до села. Шарівці вимагають зустрічі з міністром будівництва та експлуатації автодоріг УРСР. Ще недавно асфальтовий коток вже переполовинив би село. А тепер — чекають міністра.

Іван ШКВАРКО.

Реалії

«ОЦЕ ХВІРМА!»

Сенсаційна звістка про підняття з дна річки важкого бойового танка, що затонув у 1944-у році під час «закипання» Корсунь-Шевченківського котла, облетіла восени минулого року чи не весь Союз.

А де сьогодні знаменитий трофей села Телепиного, що на Черкащині?

Ось що розповів голова правління місцевого колгоспу, організатор і натхненник безпрецедентної операції на річці Сухий Ташлик, Іван Богун:

— Разом із своїми мирними «братами» — тракторами танк стоїть у колгоспній майстерні, чекаючи господарів. Машина канадського походження, випущена компанією «Канадієн пасіфік рейл». Броньований «Валентайн-7» — пролежав у болоті на глибині 7 метрів 46 років. Коли ми його витягли (а це обійшлося колгоспові в копієчку, бо наймали найпотужніші тягачі й крани), то побачили, що машина у повній бойовій готовності. Військовим ми передали боєприпаси, а акумулятор дістався колгоспному енергетикові Петру Герасименку.

Петро, обчистивши від мулу акумулятор, поставив його на свій «Запорожець», сів і... поїхав з першого оберту.

— Оце хвірма! — цмокали захоплено услід дядьки.

Потім сільрада і колгосп зв'язалися з канадською компанією, яка благополучно пережила всі післявоєнні кризи і навіть розквітла. У відповідь телеграма: «Приїжджаємо!».

Так у Телепиному побували представники «Канадієн пасіфік рейл» — Лянглуа Андре, Сен-П'єр Андре, Джек Шарлей. Один з гостей свого часу складав такі танки...

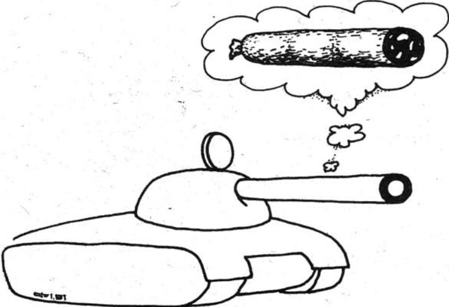
А нещодавно канадська сторона повідомила: незалежно від того, чи продасть їй колгосп танк чи ні, та за шанобу і гостинність, компанія дарує господарству м'ясний цех для виробництва ковбаси і запрошує черкащан відвідати цього літа Канаду.

Ось така історія з танком-ветераном. Втім, вона ще не скінчилася, бо придбати реліквію виявили бажання і ряд музеїв Західної Європи.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Кам'янський район Черкаська область.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Зверніть увагу

ВЕСНЯНИЙ ПРИЗОВ

Радою Міністрів УРСР 23 квітня ц. р. видане розпорядження № 144-р. Воно стосується проведення весняного призову. Згідно з цим документом, Рада Міністрів Кримської АРСР, облвиконкоми, Київський і Севастопольський міськвиконкоми повинні забезпечити ряд умов. По-перше, призовники направляються на службу до частин, розташованих на Україні, а за її межі — тільки за добровільною письмовою згодою. Ті, у кого члени сім'ї загинули чи стали інвалідами на військовій службі, від призову звільняються. Хто має дітей віком до 3-х років, отримує відстрочку. Призовники, потерпілі внаслідок чорнобиль-

ської ката... службу у... них з яд... чи іншими... чого вироб... міщених... руднених... креслено,... виходять... державни... ни. Докум... тупником... рів УРСР...

Продиктовано в номер

Два погляди на події в Зак...

За повідомленнями засобів масової інформації, на кордоні між Вірменією та Азербайджаном відбуваються справжні бої із застосуванням танків, артилерії та вертольотів. Як оцінюють ситуацію, що склалася в Єревані та Баку? Кореспондент «Голосу України» зателефонував до цих міст.

Ось що сказав йому співробітник газети «Голос Армении» Арам Калантар:

— Обстановка на кордоні з Азербайджаном погіршується. Процитую вам останні повідомлення, які надійшли до нашої редакції: «Ноемберян. 16-та година 7 травня. У селі Барекашаван висадився десант. По-звірячому побиті службовці протиградової служби. Горіс. 16 годин 25 хвилин 7 травня. Шість сіл Горіського району піддано масованому обстрілу з вертольотів. Військові, шукаючи неіснуючих бойовиків та склади зброї, б'ють мирних жителів, грабують будинки. Внаслідок цих бандитських акцій є поранені, вбито одну людину. Ні на які переговори десантники не йдуть. У селі Корнідзор взято заложниками 11 чоловік. Беззаконня продовжуються. Іджеван. 11-та година 8 травня. На село Кіранц здійснено напад. З п'яти вертольотів висадилися десантники. Їхні дії постійно підтримуються вогнем з повітря. Жителі села налякані, оскільки військові, постійно загрожуючи їм, вимагають здати зброю, якої вони не мають».

— Арам, як ви особисто оцінюєте те, що відбувається на кордоні?

— Як на мене, то комуністичний режим Азербайджану, повністю підтримуваний центром, веде неоголошену війну проти нашої республіки. Більше, проте, не коментуватиму подій. Адже я, так би мовити, зацікавлена сторона, і мої слова можуть бути неправильно витлумачені читачами «Голосу України». Втім, те, що зараз відбувається, — це війна.

У Баку до телефону підійшов кореспондент агентства «Азинформ» Сабір Мірзоєв:

— Сьогодні становище на вірмено-азербайджанському кордоні є відносно спокійним в тому розумінні, що в більшості районів припинилися обстр... боку ... та позавч... інтенсивн... 13-ту год... часом ми... відомлен... не все сп...

— Я ... до Єреван... ся думки... в цьому... мують сам... відомляю... ська ... села, ... знущають... селенням.

— Хіба... щось інш... гом чотир... ній йде де... країну! П... може... військ... якусь од... ку в таки... одержують... а не з Ба... лінно вик... з метою р... них війс... вірменськ... часом наш... правоохор... щають в... жанські п...

Майстри своєї справи

БЕЗ ПОЗОЛОТИ, АЛЕ З БЛИСКОМ...

Трапилася нагода, тема знайшлася прямо в редакційних коридорах і, як мовиться, пішла в руку. Група малярів-реставраторів якось непомітно, ненав'язливо роблять тут своє діло. Ремонтують наше незатишне приміщення, що колись називалося школою. І хто тільки придумав таку казарму? А як діти тут вчилися, не втямлю. Кажуть — не одне покоління звідси вийшло. Та час таки спрацював не марно, і школу віддали під редакційний корпус комбінату друку «Радянська Україна». Втім, як була ця школа мачухою для дітей, так і лишилася несимпатичним пристанищем й для інших її господарів.

Ми — одні з останніх. За сіпаниною редакційної круговерті не помітили, що раптом її стіни ніби розсунулися, а коридори засвітилися сонцем. Людмила Сінчук, маляр-реставратор Київської міжобласної науково-реставраційної виробничої майстерні, пояснила, що цей колір, який нагадує глибоке небо літнього дня, вона «розкривала» кілька діб. Тобто шукала. Як музикант шукає ноту, як поет добирає слово. Потім її колеги Надія Павленко, Валентина Хорошун, Віктор Далевський «одягали» стіни в цей чудовий колір. Я спостерігала, як Віктор турботливо накладає фарбу — мазок за мазком. Просто віртуозно! Щось спитала, та враз зрозуміла — недоречно, йде процес творчості. Заважати — гріх!

Потім, в обідню перерву, розговорилися. Всі вони — спеціалісти найвищого класу. Повернули до життя в Києві чимало історичних споруд. У нас працюють, бо на реставрації не завжди забезпечений фронт робіт. А вони не горді. Була б робота. Та все одно Людмила якось зізналася, що дуже б хотілося й позолоту кинути, ліплення якесь придумати...

Скоро вони закінчать, і хоч без позолоти залишаться наші стіни, але слід добрих рук майстрів тішитиме нас чесною, красивою роботою.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

На знімку: малярн - реставратори Надія Павленко, Валентина Хорошун, Віктор Далевський, Людмила Сінчук.

Фото **Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.**

Коротко

НОВЕ В ПЕЙЗАЖІ

Новобудовами криворіжців не здивувати. Та ця і для них незвичайна: споруджується Свято-Преображенський собор. Два його храми, нижній і верхній, одноразово зможуть прийняти майже п'ять тисяч прихожан. Собор вінчатимуть - дев'ять куполів з хрестами, а окремо стоятиме дзвіниця.

Чимало підприємств міста — «Криворіжсталь», південний і північний гірничо-збагачувальні комбінати, взуттєве об'єднання, рудник імені Кірова, коксохімзавод та інші — допомагають коштами і будматеріалами. Зі згоди, ясна річ, своїх трудових колективів.

Микола МИКОЛЕНКО.

Кривий Ріг.

Комер... шує вза... ції вир... будеться... на, № 2...

Учасн... дати аб... вітати в... допомо...

Довід... 47-74-...

У КОС...

На 18 тр... радянсько-... жу: на орб... сі «Мир» п... ка Елен Ш... основного... ляк, 35-лі... Анатолій Ар... дом з роб... Просяної, ... районі на ... Ця сім'я т... Павло Карп... інвалід війн... Марія Васи... цювали у В... виховали тр... Павла, Анат... ку захоплю...

А!»

... поставив «Запорожець», ... з першого ...

...а! — цмока... ...лід дядьки. ...а і колгосп ...адською ком... ...ополучно пе... ...звоєнні кризи ...ла. У відпо... «Приїжджає...

...ному побува... ... «Канадієн ... — Лянглуа ...єр», Андре, Один з гос... ...складав такі

... канадська ...ла: незалеж... ...продасть її ... ні, та за ...ність, компа... ...дарству м'яс... ...обництва ков... ... черкащан ...літа Канаду. ...ія з танком... ...вона ще не ...рибдати ре... ...бажання і ...дної Європи.

...АРЕНКО. ...район ...ласть.

...ФЕДЬКА.

Зверніть увагу

ВЕСНЯНИЙ ПРИЗОВ

Радою Міністрів УРСР 23 квітня ц. р. видане розпорядження № 144-р. Воно стосується проведення весняного призову. Згідно з цим документом, Рада Міністрів Кримської АРСР, облвиконкоми, Київський і Севастопольський міськвиконкоми повинні забезпечити ряд умов. По-перше, призовники направляються на службу до частин, розташованих на Україні, а за її межі — тільки за добровільною письмовою згодою. Ті, у кого члени сім'ї загинули чи стали інвалідами на військовій службі, від призову звільняються. Хто має дітей віком до 3-х років, отримує відстрочку. Призовники, потерпілі внаслідок чорнобильської катастрофи, проходять службу у частинах, не пов'язаних з ядерними установками чи іншими джерелами іонізуючого випромінювання та не розміщених на радіоактивно забруднених територіях. Підкреслено, що такі вимоги виходять з Декларації про державний суверенітет України. Документ підписано заступником Голови Ради Міністрів УРСР К. Масиком.

Продиктовано в номер

Два погляди на події в Закавказзі

За повідомленнями засобів масової інформації, на кордоні між Вірменією та Азербайджаном відбуваються справжні бої із застосуванням танків, артилерії та вертольотів. Як оцінюють ситуацію, що склалася в Єревані та Баку? Кореспондент «Голосу України» зателефонував до цих міст.

Ось що сказав йому співробітник газети «Голос Армении» Арам Калантар:

— Обстановка на кордоні з Азербайджаном погіршується. Процитую вам останні повідомлення, які надійшли до нашої редакції: «Ноемберян. 16-та година 7 травня. У селі Барекашаван висадився десант. По-звірячому побиті службовці протиградової служби. Горіс. 16 годин 25 хвилин 7 травня. Шість сіл Горіського району піддано масованому обстрілу з вертольотів. Військові, шукаючи неіснуючих бойовиків та склади зброї, б'ють мирних жителів, грабують будинки. Внаслідок цих бандитських акцій є поранені, вбито одну людину. Ні на які переговори десантники не йдуть. У селі Корнідзор взято заложниками 11 чоловік. Беззаконня продовжуються. Іджеван. 11-та година 8 травня. На село Кіранц здійснено напад. З п'яти вертольотів висадилися десантники. Їхні дії постійно підтримуються вогнем з повітря. Жителі села налякані, оскільки військові, постійно загрожуючи їм, вимагають здати зброю, якої вони не мають».

— Арам, як ви особисто оцінюєте те, що відбувається на кордоні?

— Як на мене, то комуністичний режим Азербайджану, повністю підтримуваний центром, веде неоголошену війну проти нашої республіки. Більше, проте, не коментуватиму подій. Адже я, так би мовити, зацікавлена сторона, і мої слова можуть бути неправильно витлумачені читачами «Голосу України». Втім, те, що зараз відбувається, — це війна.

У Баку до телефону підійшов кореспондент агентства «Азинформ» Сабір Мірзоєв:

— Сьогодні становище на вірмено-азербайджанському кордоні є відносно спокійним в тому розумінні, що в більшості районів припинилися обстр... прикордо... сіл з боку ...менії. Проте вчора та позавчора вони були дуже інтенсивними. На жаль, на 13-ту годину за бакинським часом ми ще не одержали повідомлень з Нахічевані, де не все спокійно.

— Я щойно телефонував до Єревана. Там дотримуються думки, що центр і армія в цьому конфлікті підтримують саме Азербайджан. Повідомляють, що, мовляв, війська ... вірменські села, ... рубежі, знущаються над мирним населенням...

— Хіба вам могли сказати щось інше, якщо вже протягом чотирьох років з Вірменії йде дезинформація на всю країну! Поміркуйте самі, хіба може ... чи ... внутрішні війська підтримувати тільки якусь одну союзну республіку в таких умовах? Військові одержують накази з Москви, а не з Баку. Зараз вони сумлінно виконують свої функції з метою роззброєння незаконних військових формувань вірменських бойовиків. Тим часом наше МВС та інші правоохоронні сили захищають виключно азербайджанські прикордонні села.

Телеграфним рядком із Сум

ТРЕМТІТЬ, ПЕНЬКИ

До реєстру винаходів світового значення занесено машину для зрізування пеньків, сконструйовану головним інженером ВО «Сумиліс» В. Прокопенком. Агрегат незамінний при підготовці вирубок під нові насадження. Цього року житомирський завод «Спецлісмаш» випустить першу партію агрегатів.

ЧИ МАЄТЕ «СОВІСТЬ»!

Віднині всі сумчани можуть ствердно відповісти на це запитання — саме так називається нова газета обласного відділення Фонду милосердя і здоров'я.

СЕРВІС І БАНДУРА

До німецького міста Целле їздила група сумських офіціантів, кухарів і... бандурист, викладач музучилища. Вони провели у тамтешніх ресторанах декаду української кухні, а заразом вивчали науку європейського сервісу.

ПРИЙШЛИ ЯЗИЧНИКИ ДО ХІМІКІВ

Фольклорний шоу-театр «Київська Русь» має в репертуарі пісні, танці та ритуальні ігри слов'ян часів язичництва. Він має статус професійного, а утримується на кошти виробничого об'єднання «Хімпром».

КОМУ НЕ СПИТЬСЯ...

...той може звернутися до обласної бібліотеки імені Крупської. Тут будь-яку книгу чи журнал, що користуються ажіотажним попитом, вам залюбки видадуть — на ніч.

І ЗНОВУ ПРО СОВІСТЬ

Зарічний райнарсуд, розглянувши справу завідуючого магазином № 126 т. Дудника, котрий великими партіями збував горілку заїжджим комерсантам і мав на цьому 3.595 карбованців хабарів, виніс вирок, одразу ж опротестований прокурором: виявилось, що «покарання» — нижче межі, передбаченої законодавством. Що б то значило?

Віталій МАКСЮТЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

ПОДОРОЖ НА...

Наші ман...

«Далекий Схід — нашенський!» — здається, так сказав колись Ленін, так воно, поки що, і є. Всі, з ким довелось тут балакати, — моряки, залізничники, студенти, докери, — майже всі проти віддачі Курил японцям. Примор'я стурбоване підвищенням цін, особливо тим, що донедавна дешева риба зникає з прилавків або дорожчає. Консерви минтая — рубдвадцять, камбала в томаті — те саме, а свіжоморожена — 3.50. Українці скажуть: у нас і такого давно нема! Вірно, але зважте, що більшменш дешева риба компенсувала далекосхідчанам постійний дефіцит масла, м'яса й давала відчутну підтримку сімейному бюджетові. А тепер люди побоюються, що метиковані японці залишать їх і без цього, адже саме в районі Курил активно промишляють наші рибалки. Преса часом пише, ніби тут дуже зрадіють, коли Японія завалить місцеві крамниці промтоварами, автомобілями, побудує міста й селища. Щось не відчув я такої «радості».

...Ми недовго насолоджувались теплими японськими пасатами, час вирушати в дорогу, везти морожений ми...

...нтай у дале... ...той копійча... ...коштує біль... ...бованця за ...

Проїхали ... знижене Заб... станціях на... тиці. Доведен... лонною сист... чею в магаз... не штурмую... рефрижерат... питом корис... но все: циг... пи, борошно... кти і, звісно... А воно поде... 40—60 кар... шку. Якийс... долаха прос... нку горілки...

Байкал п... Був кінець ... не скресла, ... рий колір, ... тому, о ці... ла біло-голу... жуть, що ... троху розво...

На станці... догнав нас ... раторний по... тайську яло... ву, до свят... де в столиці...

Виставки

«ІНФОСПОРТ» НАВОДИТЬ...

Три дні у Торговельно-промисловій палаті, що в столиці республіки, працювала виставка-ярмарок «Київінтер-91». На ній державні, кооперативні і приватні підприємства Польщі демонстрували свою продукцію. І не просто демонстрували, а пропонували українським бізнесменам укласти угоди на кооперування зусиль по виробництву продуктів харчування, товарів широкого вжитку, про які ми вже давно забули.

— Чи виправдалися ваші сподівання? — запитую віце-президента польської фірми «Воймар» **Степана Мазура.**

— Так. Я задоволений ре...зультатами ... дуже повезло... вили контакт... ...нішньоеконом... ством «Інфо... не з багатьох... широкі можли... гівлі з зару... рами. Завдя... на ярмарку... представникі... підприємств

— У нас ... гато робот... Степана Маз... директор т... спорт» **Вол...**

— Але вона ... волення всім... чаток взаємо... гідній основі... Польщею. Ду...

Майстри своєї справи

...ЛЕ З БЛИСКОМ...

...ала, як Вік... накладає ... за мазком. ... Щось спи... ...розуміла — ...процес твор... — гріх!- ...ю перерву, ...сі вони — ...щого класу.

Повернули до життя в Києві чимало історичних споруд. У нас працюють, бо на реставрації не завжди забезпечений фронт робіт. А вони не горді. Була б робота. Та все одно Людмила якось зізналася, що дуже б хотілося й позолоту кинути, ліплення якесь придумати...

Скоро вони закінчать, і хоч без позолоти залишаться наші стіни, але слід добрих рук майстрів тішитиме нас чесною, красивою роботою.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

На знімку: малярі - реставратори Надія Павленко, Валентина Хорошун, Віктор Далевський, Людмила Сінчук.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Реклама

Випереджаючи подію

У КОСМОС — ЗА СПРАВЕДЛИВІСТЮ

На 18 травня намічено старт радянсько-англійського екіпажу: на орбітальному комплексі «Мир» працюватиме британка Елен Шарман, а командир основного екіпажу — мій земляк, 35-літній підполковник Анатолій Арцебарський. Він родом з робітничого селища Просяної, що у Покровському районі на Дніпропетровщині. Ця сім'я тут добре відома. Павло Карпович, учасник і інвалід війни, та його дружина Марія Василівна весь вік працювали у ВО «Просянакаолін», виховали трьох дітей — Любу, Павла, Анатолія. Останній змалку захоплювався авіамоделізмом і спортом, вчився в Харківському вищому військовому авіаучилищі, служив льотчикомвипробувачем та інструктором. Хочеться побажати землякові щасливого польоту і м'якого приземлення. Якщо все буде гаразд, Анатолій Арцибарський відновить історичну справедливість: адже Дніпропетровщина, проектуючи й будуючи космічні кораблі, досі не мала «свого» космонавта.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровськ.

...І ЗАЄЦЬ НЕ ...

Футболісти мінського «Динамо» довели, що й у чужих стінах можна почуватися цілком комфортно. Виступаючи в Москві проти сильного й авторитетного клубу, яким, безумовно, є «Торпедо», білоруський колектив переміг — 1:0. Цей єдиний гол ще в першому таймі забив Величко.

Іншим матчем, що завершував десятий тур чемпіонату країни, був поєдинок у Запоріжжі. Місцевий «Металург» відібрав очко у лідера — ЦСКА — 0:0.

У першій половині йшла приблизно рівна боротьба. А от у другій — помітно активізувалися господарі.

Здавалося, що лідер от-от не витримає темпу. Але все ж встояв. Надалі господарі зміни...ли тактику: ... ми на кремез... Зайця, який в... пробували заг... піху. Форвард... лося бодай ра... кунів.

«Металург» ... му складі: С... Ярмолич, Дуд... конечний, Ве... (Скрипник, 8... 68), Богатирьо...

ЦСКА	
Шахтар	
Спартак	
Арарат	
Металіст	
Торпедо	
Динамо Мн.	
Динамо К.	

ГОЛОС України

фи, проходять
инах, не пов'яза-
ми установками
ерелами іонізую-
вання та не роз-
адіоактивно заб-
риторіях. Під-
такі вимоги
Декларації про
еренітет Украї-
підписано зас-
ви Ради Мініст-
асиком.

…вказзі

ордо… сіл з
. Про… вчора
вони були дуже
На жаль, на
за бакинським
не одержали по-
Нахічевані, де
но.

о телефонував
ам дотримують-
центр і армія
лікті підтри-
ербайджан. По-
о, мовляв, вій-
ють в'…енські
ють …абежі,
ад мирним на-

могли сказати
що вже протя-
років з Вірме-
ормація на всю
уйте самі, хіба
чи …утрішні
мува… тільки
юзну республі-
вах? Військові
кази з Москви,
зараз вони сум-
ть свої функції
оєння незакон-
х формувань
бойовиків. Тим
МВС та інші
сили захи-
но азербайд-
рдонні села.

Телеграфним рядком із Сум

ТРЕМТІТЬ, ПЕНЬКИ

До реєстру винаходів світового значення занесено машину для зрізування пеньків, сконструйовану головним інженером ВО «Сумиліс» В. Прокопенком. Агрегат незамінний при підготовці вирубок під нові насадження. Цього року житомирський завод «Спецлісмаш» випустить першу партію агрегатів.

ЧИ МАЄТЕ «СОВІСТЬ»!

Віднині всі сумчани можуть ствердно відповісти на це запитання — саме так називається нова газета обласного відділення Фонду милосердя і здоров'я.

СЕРВІС І БАНДУРА

До німецького міста Целле їздила група сумських офіціантів, кухарів і... бандурист, викладач музучилища. Вони провели у тамтешніх ресторанах декаду української кухні, а заразом вивчали науку європейського сервісу.

ПРИЙШЛИ ЯЗИЧНИКИ ДО ХІМІКІВ

Фольклорний шоу-театр «Київська Русь» має в репертуарі пісні, танці та ритуальні ігри слов'ян часів язичництва. Він має статус професійного, а утримується на кошти виробничого об'єднання «Хімпром».

КОМУ НЕ СПИТЬСЯ...

...той може звернутися до обласної бібліотеки імені Крупської. Тут будь-яку книгу чи журнал, що користуються ажіотажним попитом, вам залюбки видадуть — на ніч.

І ЗНОВУ ПРО СОВІСТЬ

Зарічний райнарсуд, розглянувши справу завідуючого магазином № 126 т. Дудника, котрий великими партіями збував горілку заїжджим комерсантам і мав на цьому 3.595 карбованців хабарів, виніс вирок, одразу ж опротестований прокурором: виявилось, що «покарання» — нижче межі, передбаченої законодавством. Що б то значило?

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

ПОДОРОЖ НА СПИНІ МИНТАЯ

Наші мандрівки

«Далекий Схід — нашенський!» — здається, так сказав колись Ленін, так воно, поки що, і є. Всі, з ким доведлось тут балакати, — моряки, залізничники, студенти, докери, — майже всі проти віддачі Курил японцям. Примор'я стурбоване підвищенням цін, особливо тим, що донедавна дешева риба зникає з прилавків або дорожчає. Консерви минтая — рубдвадцять, камбала в томаті — те саме, а свіжоморожена — 3.50. Українці скажуть: у нас і такого давно нема! Вірно, але зважте, що більшменш дешева риба компенсувала далекосхідчанам постійний дефіцит масла, м'яса й давала відчутну підтримку сімейному бюджетові. А тепер люди побоюються, що метиковані японці залишать їх і без цього, адже саме в районі Курил активно промишляють наші рибалки. Преса часом пише, ніби тут дуже зрадіють, коли Японія завалить місцеві крамниці промтоварами, автомобілями, побудує міста й селища. Щось не відчув я такої «радості».

...Ми недовго насолоджувались теплими японськими пасатами, час вирушати в дорогу, везти морожений минтай у далеку Білорусію, де той копійчаний минтай нині коштує більше півтора карбованця за кіло.

Проїхали напівголодне, засніжене Забайкалля, де на станціях нам не давали спати. Доведені до відчаю талонною системою й порожнечею в магазинах, люди мало не штурмують пасажирські й рефрижераторні поїзди. Попитом користується буквально все: цигарки, масло, крупи, борошно, консерви, фрукти і, звісно, оте, що горить. А воно подекуди на руках — 40—60 карбованців за пляшку. Якийсь похмільний бідолаха просив продати склянку горілки за четвертак...

Байкал проминули вранці. Був кінець квітня, крига ще не скресла, мала брудно-сірий колір, а ще кілька літ тому, о цій же порі, вона була біло-голубою. Правда, кажуть, що омуль і харіус потроху розводяться.

На станції Слюдянка наздогнав нас інший рефрижераторний поїзд, що віз китайську яловичину на Москву, до свят. Хтозна, як буде в столиці, а тут (Іркутськ) м'ясо у магазинах 10—14, на базарі — 20—25 карбованців.

Станція Зима — батьківщина Євгена Євтушенка. Землякам поета відпускають на квартал три пачки цигарок і пляшку горілки на місяць...

Отже, браття-українці, будьмо оптимістами. Сибірська Росія, котра колись вирішила долю війни під Москвою, за минулі свої заслуги має талони, але мовчить і терпить.

А тим часом страйкують жителі Білорусії, куди ми оце їдемо з минтаєм. Все їм чогось не вистачає, все здається надто дорогим. Що ж, доїдемо — побачимо, чого домагаються сумирно-надійні, на думку Президента, сябри.

А поки що маємо власну проблему — де купити хліба насущного? З різних причин (велика швидкість поїзда, порожні прилавки) від Владивостока до Тайшета не змогли його придбати. Однак, маємо ще відро сухарів, сіль і сало, а з цим козак не пропаде і на яких оставин...

Володимир ПРОХОРЕНКО — спеціально для «Голосу України».

Владивосток — Тайшет.

Виставки

«ІНФОСПОРТ» НАВОДИТЬ МОСТИ

Три дні у Торговельно-промисловій палаті, що в столиці республіки, працювала виставка-ярмарок «Київінтер-91». На ній державні, кооперативні і приватні підприємства Польщі демонстрували свою продукцію. І не просто демонстрували, а пропонували українським бізнесменам укласти угоди на кооперування зусиль по виробництву продуктів харчування, товарів широкого вжитку, про які ми вже давно забули.

— Чи виправдалися ваші сподівання? — запитую віце-президента польської фірми «Воймар» **Степана Мазура**.

— Так. Я задоволений результатами ярмарку. Нам дуже повезло, що ми встановили контакт з вашим зовнішньоекономічним товариством «Інфоспорт», яке одне з багатьох на Україні має широкі можливості для торгівлі з зарубіжними партнерами. Завдяки «Інфоспорту» на ярмарку побувало багато представників українських підприємств і кооперативів.

— У нас у ці дні було багато роботи, — доповнює Степана Мазура генеральний директор товариства «Інфоспорт» **Володимир Лашкул**. — Але вона принесла задоволення всім. Покладено початок взаємовідносин на вигідній основі між Україною і Польщею. Думаю, що це принесе користь республіці. Отримані за посередництво кошти наша фірма буде направляти на розвиток дитячого спорту, який опинився у важкому фінансовому становищі. І наведені зараз зовнішньоекономічні мости сприятимуть, на мою думку, розв'язанню багатьох проблем спортшкіл.

Олександр БІЛИК.

На знімку: на виставці; на знак дружби потискають руки В. Лашкул (ліворуч) і С. Мазур.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Знай наших!

Страйкарка з бантиком

Можливо, глядачі дитячого випуску передачі «Поле чудес», яка транслювалася у січні цього року по ЦТ, помітили серед її учасників Вікторію Щербину з Херсона. Тоді дівчинка, розповідаючи ведучому про свої захоплення, несподівано заявила, що підтримує демократів і навіть написала листа їх лідеру, дяді Борису Єльцину.

Як виявилося, це не просто слова. Торік, перебуваючи в дитячому садку № 7 бавовняного комбінату, Віта оголосила страйк у своїй нульовій групі на знак протесту проти традиційного одноманітного одягу, в який вихователька звикли вбирати дітей. Рішучість дівчинки здивувала дорослих. Комісія в особі лікаря, представників підшефної школи і райвно визнала вимоги страйкарки з бантиком справедливими.

Схоже, нині незвичайна історія може повторитися. Але цього разу в Херсонській школі № 36, де у 1-А класі навчається семирічна порушниця спокою. Віта — кругла відмінниця, захоплюється балетом, охоче виступає на шкільній сцені. Але не всім подобається її незалежний характер, загострене чуття справедливості.

Я зателефонував директору школи № 36 А. Загилу.

— Думаю, обидві сторони порозуміються і до страйку діло не дійде, — сказав він.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Херсон.

ПОГОДА

9 та 10 травня на Україні очікуються дощі, переважно невеликі, місцями грози, 10 травня в західній частині республіки без опадів. Температура сьогодні вдень 12 — 18 градусів. 10 травня зниження температури вночі до 3—8 градусів тепла, в західних областях на поверхні грунту заморозки 0—3 градуси. Вдень по Україні 9 — 14 градусів.

По Києву та області сьогодні вдень передбачається часом невеликий дощ. Температура 12 — 17 градусів.

Випереджаючи подію

…С — ЗА СПРАВЕДЛИВІСТЮ

…амічено старт
…ького екіпа-
…ому комплек-
…атиме британ-
…а командир
…у — мій зем-
…підполковник
…ський. Він ро-
…о селища
…Покровському
…ропетровщині.
…обре відома.
…учасник і
…його дружина
…весь вік пра-
…осянакаолін»,
…тей — Любу,
…станній змал-
…авіамоделіз-

мом і спортом, вчився в Харківському вищому військовому авіаучилищі, служив льотчиком-випробувачем та інструктором. Хочеться побажати землякові щасливого польоту і м'якого приземлення. Якщо все буде гаразд, Анатолій Арцибарський відновить історичну справедливість: адже Дніпропетровщина, проектуючи й будуючи космічні кораблі, досі не мала «свого» космонавта.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровськ.

Спорт

...І ЗАЄЦЬ НЕ ВТІК

Футболісти мінського «Динамо» довели, що й у чужих стінах можна почуватися цілком комфортно. Виступаючи в Москві проти сильного й авторитетного клубу, яким, безумовно, є «Торпедо», білоруський колектив переміг — 1:0. Цей єдиний гол ще в першому таймі забив Величко.

Іншим матчем, що завершував десятий тур чемпіонату країни, був поєдинок у Запоріжжі. Місцевий «Металург» відібрав очко у лідера — ЦСКА — 0:0.

У першій половині йшла приблизно рівна боротьба. А от у другій — помітно активізувалися господарі.

Здавалося, що лідер от-от не витримає темпу. Але все ж встояв. Надалі господарі змінили тактику: довгими передачами на кремезного й швидкого Зайця, який вийшов на заміну, пробували загострити ситуацію. Втім і ця зброя не принесла успіху. Форвардові так і не вдалося бодай раз втекти від опікунів.

«Металург» виступав у такому складі: Сивуха, Гуйганов, Ярмолич, Дудник, Пучков, Наконечний, Вернидуб, Сторчак, (Скрипник, 84), Волгін (Заєць, 68), Богатирьов, Гусейнов.

	В	Н	П	М	О
ЦСКА	7	2	1	20— 9	16
Шахтар	2	8	0	10— 7	12
Спартак	5	1	1	11— 6	11
Арарат	5	1	4	9— 9	11
Металіст	4	3	3	11—10	11
Торпедо	3	4	3	10— 8	10
Динамо Мн.	3	4	3	11—10	10
Динамо К.	3	4	2	11—11	10
Дніпро	3	4	3	6— 6	10
Памір	1	8	1	7— 7	10
Чорноморець	2	5	3	13—11	9
Динамо М.	3	2	5	11—13	8
Спартак	2	4	3	10—13	8
Металург	2	3	5	5—11	7
Локомотив	2	2	6	8—16	6
Пахтакор	1	3	5	9—15	5

Проведено черговий тур і у другій лізі (західна зона): КІМ — «Карабах» — 3:1, «Дніпро» — «Динамо» Г. — 2:0, «Нива» Вц. — СКА Од. — 1:0, «Торпедо» Зп. — «Суднобудівник» — 2:0, «Нива» Тр. — «Тігіна - Апоель» — 1:0, «Волинь» — «Зоря» Бц. — 3:1, «Спартак» — «Кремінь» — 1:0, «Гоязан» — «Ворскла» — 3:1, «Динамо» Бр. — «Зоря» Лг. — 0:1, «Хімік» — «Торпедо» Тг. — 0:0.

А в першій лізі команди України зіграли так: «Пардаугава» — «Буковина» — 0:2, «Ростсільмаш» — «Таврія» — 5:0.

Віктор ГЕНЧУК.

ПІСЛЯ ОТОЧЕННЯ

З кожним роком у часі ми все далі та й далі йдемо від воєнної доби. Виросло нове покоління людей. Для них війна — це наші спогади про неї. А нас, учасників цих історичних подій, стає дедалі менше. Але я переконаний: час не владний над величчю всього, що ми пережили у війну. Це був надзвичайно тяжкий, але й дуже славний час. Людина, яка пережила хоч раз великі випробування і перемогла, буде все життя потім черпати сили в цій перемозі.

Маршал Г. ЖУКОВ.

Їм треба було прорватися. Вийти з оточення. Тож билися насмерть. Та що могли вдіяти кілька озброєних трьохлінійками частин з моторизованою, сп'янілою від перемог ордою?

— Після того побоїща, — згадували жителі села Кірове, — ми довго не ловили в'юнів, — вони тхнули трупизною.

Але мова не про мертвих. Мова про живих. Поки що живих. Фашист квапився. Поклавши в болоті кілька тисяч наших хлопців у гімнастерках, він подався на схід. І от поранені конали, чекали на німецьких тиловиків. Як ті пристрілюватимуть їх, добиватимуть.

Та що це? Замість зондеркоманди до них наближалися ...селяни. Хто з відром водички, хто з рушничком, хто з хлібиною. Під'їхало кілька колгоспних підвід. Аби мертвих відвезти до братської могили, а живих — у село. Ніби то було не в глибокому німецькому тилу, а на щойно відбитій у ворога території.

«Нас, — писав колишній боєць третьої дивізії військ ППО, а нині пенсіонер із селища Михайлівки Алтайського краю Ф. П. Чулков, — розмістили кого в школі, кого в хатах колгоспників. Я потрапив у школу. Ми лежали покотом, і нас доглядали дві дівчини — біленька Катя та Оленька з кісками... А з Кучакова (довоєнна назва села Кірове) ми йшли, як тільки спиналися на ноги. Приблизно через місяць мені подарували милиці, і я з одним товаришем вирушив у путь. Хоч та путь не була відома нікому... Коли нас підібрали партизани, викликали літака. Літак доставив у Москву. Ну, там лікування у госпіталі... Товариш, який зі мною йшов, скоро видужав і поїхав на фронт. Мене ж направили в резервний полк, до Казані, де я був аж до 1944 року і звідки по інвалідності демобілізувався. Незважаючи на кепське здоров'я, пропрацював до пенсії. З бойових нагород маю орден Червоної Зірки».

Тепер уточнимо. «Біленькою Катрею» була Катерина Самсонівна Дворник (у школі куховарила). «Оленькою з кіскою» — Ольга Степанівна Комащенко-Мухіна (працювала як сандружинниця).

До речі, про подвійне прізвище Ольги Степанівни. Не всі вилікувані червоноармійці, як от Чулков, рушили до партизанів. Чимало, рятуючись, розбрелося, хто куди. А дехто й пристав до кучаківських дівчат. Так прізвище «Оленьки з кісками» здобуло російське продовження — Мухіна. Кажуть, Ольга Степанівна жила з чоловіком у щасті. Мала діточок. Та загинув він. Вже коли вдруге пішов на війну. І тоді з нею одружився його брат. Знову пішли малята... Проте і цього Мухіна скосила смерть — від якоїсь хвороби. І коли я фотографував стару, вона горювала сама. Роз'їхалися-розлетілися по світу сини та дочки. Залишили. І важко навіть сказати, коли їй було тяжче — тоді, як, ризикуючи втрапити до Бабиного яру, доглядала солдатиків чи тепер?

Але головною героїнею тієї страшної епопеї була інша жінка.

«Здрастуйте, Євдокіє Степанівно Горунович... Ви, певно, мене погано пам'ятаєте, а то й геть забули. Це пишу я, поранений сержант, якого ви лікували в школі, а потім у колгоспника Пащенка Родіона Павловича. Спасибі вам усім за допомогу в сорок першому. Страшно навіть подумати, що з нами, пораненими, було б, аби не ваші золоті руки... Як поживаєте? Пишіть. Приїздіть. Кофанов І. С.» (Далі — московська адреса).

І ще один лист. Сказати б, не лист — документ.

«Довідка, видана фельдшеру села Кучаків Бориспільського району Є. С. Горунович, в тім, що після відходу РСЧА я був тяжко поранений на хуторі Артемівці Кучаківської сільради. На цім же хуторі я був підібраний Євдокією Степанівною з документами — червоноармійською книжкою, комсомольським квитком і профквитком... Тов. Горунович мене поселила у гр. села Кучакова Дворника Павла. Вона поставилася до мене дуже уважно в розумінні лікування... Завдяки їй моє життя врятоване. Тепер працюю головою сільради с. Корчевна Черняхівського району Житомирської області. Захарчук А. К.».

Отже, фельдшер Є. С. Горунович — ось хто був організатором і «головним лікарем» радянського польового шпиталю у глибокому німецькому тилу. А допомагав їй Лаврентій Гаврилович Білик, директор семирічки. Ну, й дівчата. Ті, котрих вже названо. І ті, яких не названо.

Їх багато. Медалями «За оборону Києва» та «30 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні» у селі Кірове нагороджено понад тридцять осіб. І майже всі — жінки.

— А як же ви? — спитав я Євдокію Степанівну про найголовніше. — Не боялися?

І одухотворена, красива навіть у старості жінка замислено сказала:

— Боялися. Але не за себе — за поранених. Солдатиків лежало кілька сотень. І перев'язочного матеріалу, звичайно, не вистачало. Скільки там тих медикаментів у сільському медпункті? Добре, що хоч набрели на розбитий санбат. Там справді були деякі запаси. А так — без кінця прали брудні бинти, перев'язували хлопців рваною білизною, рушниками... Хвалити Бога, німці не навідувалися в село місяців зо два. Забули, чи було не до того... І ми поставили на ноги майже всіх.

Розповідали мені багато. Як Ганна Андріївна Лукаш прала за один вечір до ста пар закривавленої білизни, доглядаючи при цьому вдома за трьома пораненими — Олексою Родіоновим, Дмитром Тулушевим та Сашком Крутських. Як з допомогою єдиного військового санітара Євдокія Степанівна робила хірургічні операції, на які б не зважився в стаціонарних умовах досвідчений лікар. Як тим, хто просив, видавала довідку зі штампом Кучаківського медпункту і власним підписом. Як, зрештою, через кілька років колишні її пацієнти знову йшли через село. Вже в складі наших регулярних частин. І були сльози, обійми, обіцянки родичатися та листуватися. Що, слава Богу, й збулося.

Кірове — село милосердя. Недалечко від лугу, де загинули тисячі оточенців, стоїть бронзовий солдат. Сумує над братською могилою. А поруч з ним, а можливо, й трохи далі, за залізничними коліями, у відкритому степу, уявляється інший пам'ятник — добрий, мужній і неймовірно терплячій українській селянці: у дірявих шкарбанах, немаркій хустці, з порепаними від холодної води та вітру руками... Ту скульптуру можна звести без постаменту. Просто на землі. Однак вона повинна бути схожою на Є. С. Горунович і О. С. Комащенко-Мухіну, Г. А. Лукаш і О. Ю. Батюк, К. П. Пащенко і К. С. Дворник... Одне слово, на всіх «кіровських мадонн». Шкода тільки, що зробити це буде важко. Адже більшості з тих, хто пережив страшну осінь сорок першого, зокрема і Євдокії Степанівни, вже немає.

Володимир ІВЧЕНКО,
журналіст.
Фото автора.

Кірове
Бориспільського району
Київської області.

На знімках:

● **Є. С. Горунович. Її називали «головним лікарем» кучаківського шпиталю. А ще — солдатською матір'ю.**

● **О. С. Комащенко-Мухіна: «Не можна згадувати ту страшну пору без болю, без сліз».**

● **У цій школі лікували поранених.**

ПОЛЯ ПЕРЕЛІТНИХ СОЛДАТІВ

(Закінчення. Початок на 1-й та 3-й сторінках).

А он, на шосе — знову вони, ті самі льотчики.

Це — Аслау, в Німеччині.

Оте шосе було колись їхнім льотним полем, і ворог ніяк не міг здогадатися, звідки ж підіймаються у повітря літаки у цих лісах і куди потім сідають після бою.

А ви кажете — рулетка...

На останок — ще один прецікавий знімок: полковник Сухов — з ветеранами Польської Армії Крайової, — армії, що не була дружньою нам тоді. Але ж воюють — політики. А солдати — вони просто роблять діло, і добре пам'ятають, що після всього їхні душі злетяться в одне місце, де не буває лінії фронту...

Віталій ЖЕЖЕРА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Спогади ветерана

ОДИН ДЕНЬ У ПІХОТІ

Точного часу атаки ніхто не знав. Тому коли смеркло, солдати розповзлися по долині в пошуках невисоких кущів і сухої трави для підстилки в сирих окопчиках. Було тихо, мовби й не на війні. Більшість солдатів вляглися спати з раннього вечора.

Десь о пів на п'яту ранку за пагорбами завило, забухало, загуркотіло, а попереду, на високому березі Прута, з'явилась заграва.

Доки бійці, зачумлені солдатським сном на передовій, прикидали, що й до чого, з глибини наступальних позицій, з-за пагорбів, прибула саперна рота. Вона доставила плавзасоби й підручний інвентар для переправи.

Артилерійський концерт тривав хвилин двадцять. Не встигла тиша опуститися на берег, як з окопчика вистрибнув комісар і, вихопивши пістолет, з криком «Ура-а-а-а!», побіг вздовж берега. За ним — ще чоловік п'ять-сім. Напевно, з взводу, де на той час знаходився комісар. А з іншого боку окопів швидко просувався комбат, і, нещадно матюкаючись, піднімав наш батальйон в атаку.

Сапери встигли навести понтонний міст тільки до середини ріки.

І раптом, мовби десять сонць водночас, вдарило з протилежного берега світло аеродромних прожекторів. Над головами піхотинців засвистіли кулі й снаряди. Ріка закипіла, заклекотала, запінилася, напевне, не бажаючи приймати в свої чисті води стільки людської крові.

Через стрілянину й виття мінометів не було чути ані крику поранених, ані лайки майже божевільних від цього жаху солдатів. Люди вужами виповзали на берег і звалювалися на дно мілких канав.

Лежали долілиць, тому запитання-відповіді звучали глухо, уривчасто, знехотя.

Всіх живих після атаки залишилося менше половини батальйону. Та й ця половина — майже всі поранені. Санінструктор сержант Бирлова, не знаючи втоми, перев'язувала бійців.

Комісар зібрав декількох молодших командирів. Їхня «військова рада» вирішила чекати вечора. Вибрали добровольців для пошуків штабу полку.

Вже сідало сонце. Було навдивовижу тихо і красиво. Раптом з кулеметного відділення постав на весь зріст билинний богатир єфрейтор Микита Рябов. Він перемахнув через бруствер свого неглибокого окопу. Випрямився, оглядівся на всі сторони.

— Ох-хо-х-оо, — з вищанням свиснув німецький міномет, і декілька мін брьохнулося навколо Рябова.

— Гади! Наволоч! Дві доби без горшка, — озирнувшись у бік німецьких окопів, закричав кулеметник. — До вітру пусти!

Раптово настала тиша. Німецькі солдати з цікавістю поблискували окулярами, біноклями, стереотрубами. Над їх окопами вибухнув гомеричний сміх.

«А це ти бачив, нікчемо фашистська!». І радісно, переможно розсміявся й Микола. Навколо посвітлішали обличчя.

І цієї миті дві черги з крупнокаліберного кулемета прошили спину Микити. Рябов хитнувся, зойкнув і упав обличчям на бруствер.

Над Прутом опускався вечір. Минав ще один день війни.

Володимир ЩЕТИНІН,
ветеран Великої Вітчизняної війни.

Соціальний ракурс

СОЛДАТИ — НЕ МАРШАЛИ...

До редакції звернувся ветеран Великої Вітчизняної, інвалід Дмитро Панасович Надеїн: «Мій «Запорожець» — це мої ноги. Машина не рухається — і я не рухаюсь. Замовив у магазині «Посилторг» двигун і коробку передач, бо старі повністю вийшли з ладу. І ось чекаю п'ять місяців... Через це змушений залишити роботу. Прошу допомогти. Д. Надеїн — колишній фронтовий розвідник».

Як на мене, цієї довідки досить, щоб такій людині допомогли якнайшвидше. Та ось що відповів мені в «Посилторзі» (єдиний у Союзі магазин, який надсилає інвалідам запчастини до «Запорожців» поштою) заступник директора Олександр Таран: «Замовлення товариша Надеїна Д. П. на двигун з коробкою передач від 21 серпня 1990 року буде виконане згідно з чергою. Нині магазин виконує замовлення, які надійшли в грудні 1989 року... Постачання магазину двигунів за фондами 1990 року здійснюється вкрай незадовільно. Із заявлених магазином 15000 штук двигунів з коробкою надійшло лише 4217 штук...».

Ось так. І я розумію працівників магазину, що постійно перебуває в облозі покупців: виставити штрафні санкції постачальникові він практично не може. Три роки тому магазин скористався цим правом щодо карбюраторного заводу в Ленінграді — звідтоді не одержав жодного карбюратора, а лише ремкомплекти.

Отже, я особисто зв'язався з керівництвом Мелітопольського моторного заводу. Щодо конкретного прохача Дмитра Панасовича Надеїна.

— Ви проводите декади миру, комуністичні суботники, перераховуєте кошти... А чи можете на частину цих коштів додатково виготовити один двигун з коробкою і направити їх колишньому фронтовому розвідникові?

— Гадаю, зможемо.

Будемо вважати, для одного з тисяч інвалідів скоротили час виконання замовлення. А знаєте, скільки замовників у «Посилторгу»? 500 тисяч чоловік. Останнім часом додалося близько 150 тисяч юнаків, які втратили руки й ноги на війні в Афганістані. Та за тієї ситуації, що склалася на Мелітопольському моторному заводі, запчастини до автомобілів ЗАЗ-968М їм чекати не рік і не два.

Після підготовки цієї кореспонденції минуло чимало часу (газета опублікувала коротенький лист ветерана), а очікуваного двигуна все не було. І ось я беру відрядження до Мелітополя. В свою чергу, редакція відправляє телеграму дирекції моторного заводу. «Невже ми спільно не можемо допомогти конкретній людині?» — таке моє перше запитання заступникові директора заводу Василеві Грабовому. Він тяжко зітхає: через місяць-два підприємство взагалі може зупинитися, бо міністерство не вирішує питання постачання вузлів та агрегатів, які раніше надходили з країн Східної Європи. Я мав зрозуміти становище керівника заводу, як до цього — становище керівників «Посилторгу».

Безумовно, журналіст не повинен перетворюватись на постачальника й експедитора, та в даному разі треба було взяти справу на себе, аби довести чинушам з райвійськкомату, соцзабезу, «Посилторгу», що вони займаються звичайнісіньким «кабінетним футболом», а конкретна проблема вирішується без особливої напруги.

Не встиг я повернутися з відрядження, до редакції зателефонував Дмитро Панасович Надеїн: завод повідомив, щоб оплатив замовлення, — двигун і коробка передач надійдуть найближчим часом. Приємно на душі: ти доклав зусиль і незнайома людина нарешті відновить активний спосіб життя. Цікаво, що відчувають службові особи, які зарплату одержують за те, щоб вирішувати проблеми інвалідів, але не вирішують їх, а справно складають списки (що під силу звичайним статистам чи обліковцям) заяв: чекайте, може, дочекаєтесь...

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України».

Мелітополь — Запоріжжя.

Експрес-новини

Учора міністр закордонних справ СРСР А. Безсмертних розпочав поїздку по країнах Близького Сходу, під час якої він здійснить візит до Ізраїлю. У неділю в Каїрі відбудеться його зустріч з держсекретарем США Д. Бейкером. Вони обговорюватимуть шанси на успіх конференції з питань миру в регіоні.

* * *

8 травня у другій половині дня президент США Д. Буш прийняв керівників прибалтійських республік, Прем'єр-міністра Естонії Савісаара, Голову Ради Міністрів Латвії Годманіса і Голову Верховної Ради Литви Ландсбергіса, які поінформували президента про ситуацію, що склалася в республіках, і звернулись до Буша з закликом добитися для них статусу спостерігачів на Конференції з безпеки та співробітництва в Європі, що відбудеться в червні в Берліні.

* * *

Міністр економіки ФРН Ю. Меллеман, перебуваючи в США, заявив, що Захід має надати Радянському Союзові широкомасштабну допомогу. Інакше, за його словами, СРСР перетвориться у джерело загрози для всього світу через свою внутрішню нестабільність.

* * *

Позавчора в інтерв'ю газеті «Вашінгтон пост» колишній міністр закордонних справ СРСР Е. Шеварднадзе повторив свою думку, що Радянський Союз прямує до диктатури, і зазначив, що зроблена ним заява під час виходу у відставку, значно важливіша, ніж перебування на посаді міністра.

Ціна співробітництва

«Зустріч ділових кіл Болгарії, України і Росії» — відбудеться з 3 по 7 червня у Варні. Спільну акцію запланували Українське товариство дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами та федерація дружби «Болгарія — СРСР».

Якої користі від цього чекають учасники зустрічі? Я зателефонував у Софію і попросив висловитись голову комісії з економічного і науково-технічного співробітництва федерації «Болгарія — СРСР» Атанаса Тасева.

— Основна мета зустрічі — встановлення нових контактів між державними і приватними фірмами. У її рамках організуються, зокрема, цикли лекцій про приватизацію, землю, про закони щодо захисту конкуренції та іноземних інвестицій, консультації спеціалістів з питань реєстрації спільних підприємств, виставка рекламних матеріалів і товарів, відвідання ряду фірм у Варні та у прилеглих районах. На мою думку, дуже важливо, що учасникам зустрічі надається необмежене право розповсюджувати свої рекламні матеріали, експонувати продукцію, вільно користуватися даними про діяльність інших фірм. Для цього їм пропонується сучасна комп'ютерна система.

— Проведення такої представницької зустрічі потребує значних коштів...

— Безперечно. Ціна участі в ній для радянської сторони — 3,5 тисячі карбованців. Для болгар — 2 тисячі левів. Ми зацікавлені в цій зустрічі і тому йдемо на чималі витрати. Маємо хороших спонсорів. Це, зокрема, Болгарська торгово-промислова палата, Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків, Спілки болгарських підприємців, Перший приватний банк, авіакомпанія «Балкан».

— Які умови будуть створені для учасників зустрічі?

— Болгарська сторона пропонує сервіс міжнародного класу. Представники ділових кіл проживатимуть у бізнес-центрі вищої категорії «Сонячний день». Основні заходи проводитимуться у Варненському фестивальному комплексі. Передбачається культурна програма.

P. S. Ті, хто має інтерес до цієї зустрічі і фінансові можливості, повинні звернутися в центр сприяння зарубіжним, громадським і економічним зв'язкам Українського товариства дружби. Адреса: вул. Кірова, 32, тел. 293-49-91. Але робити це треба терміново.

А. АНДРІЙЧУК.

Наш прес-клуб

ЦЕНТР: ЧИ ДАЛЕКО ДО ЦЕНТА?

Економісти вважають, що в найближчі місяці може відбутися різке падіння курсу радянської грошової одиниці, а це може породити зниження внутрішньополітичної стабільності та іноземних капіталовкладень.

Більшість спостерігачів привітала прийняте третього квітня президентом Михайлом Горбачовим рішення застосовувати надалі аукціонний курс на рівні 27,6 карбованця до 1 долара для туристичних угод. По суті, це випереджає «чорний ринок» і девальвує національну грошову одиницю більш як учетверо.

Цей реформаторський крок, покликаний сприяти додатковому припливу доларів у центральний банк, міг хоча б частково вирішити проблему гострої нестачі твердої валюти, через що радянські ділові підприємства не можуть розплачуватися за імпорт, навіть зі своїми традиційними партнерами у Східній Європі.

Разом з тим деякі експерти занепокоєні: недавня серія економічних перетворень у Радянському Союзі відкрила в грошово-фінансовому плані "ящик Пандори", що може призвести до ще більшого падіння курсу карбованця щодо твердих валют.

«Надзвичайно легко побачити, як в результаті процесу підвищення цін і заробітної плати, що поступово прискорюється, курс карбованця щодо долара в кінцевому підсумку досягне 200:1», — сказав Кейт Крейн, старший економіст з «Пленекон інк.», консультативної фірми, яка базується у Вашінгтоні.

Питання, що хвилює сьогодні багатьох, звучить так: чи мають намір радянські службові особи неухильно втілювати в життя свої плани, якими передбачається двічі на тиждень проводити валютні аукціони, що дозволить карбованцю знаходити свій власний, природний рівень, вперше вільний від централізованого контролю? Якщо це трапиться, вважає дехто, то завдяки інфляції може статися непередбачуване подальше падіння курсу карбованця, що наводитиме жах як на споживачів, так і на вкладників.

«Друкарський верстат вийшов з-під контролю, і, враховуючи це, зростання рівня інфляції та зниження вартості карбованця здаються практично неминучими», — зазначив Стівен Поппер, економіст з «Ренд корпорейшн» — «мозкового тресту», що базується в Санта-Моніке (штат Каліфорнія).

Девальвація цього ключового курсу може стати прелюдією до довгоочікуваної конвертованості карбованця, що фактично дозволить підключити радянську економіку, нині вільну від іноземної конкуренції, до діяльності світового ринку. Однак поки що невизначеність панує над заплутаною радянською системою, яка зберігає окремі і більш високі обмінні курси для комерційних угод та статистики.

«Якщо ви займаєтеся бізнесом, то найперше ваше запитання буде таким: для чого вам потрібні радянські карбованці? — сказав Харві Шапіро, старший науковий співробітник з Фонду Карнегі для сприяння загальному миру. — Можливість зміни курсу карбованця — це можливість руху лише в одному напрямку.

Хоча іноземні компанії, зайняті бізнесом в Радянському Союзі, мають право обмінювати певні обсяги прибутків у карбованцях на тверду валюту, деякі з них, згідно з наявними даними, заробляють карбованці понад ліміт, що змушує їх вибирати між двома варіантами, — тримати ці карбованці в себе чи обмінювати їх на «чорному ринку».

Хоча подальше падіння курсу радянської грошової одиниці відіб'є бажання в будь-кого тримати карбованці, це може стати вигідним для тих, хто бере позики в карбованцях з перспективою погасити борг по нижчій вартості, сказав Шапіро. Ризик пов'язаний з валютною реформою, яка може зробити всі розрахунки безглуздими.

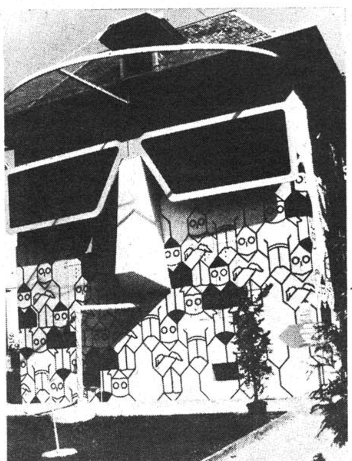
Цікавим є те, що деякі з найбільш нещадних західних критиків Горбачова з обережним оптимізмом сприйняли його останні зусилля.

«Я мушу сказати: довіряйте там, де довір'я заслужене, — сказав Маршалл Голдман, директор Центру російських досліджень при Гарвардському університеті. — Схоже на те, що він нашвидкуруч пророблює різні аспекти реформи. Питання в тому, чи буде він, як і досі, відчувати спокусу скувати її такого роду обмеженнями, до яких він вдавався в минулому».

Голдман вважає, що ще одне значне падіння курсу карбованця навряд чи буде. А що стосується валюти, то, на думку того ж Голдмана, менше ризикуватимуть ті, хто вступає на радянський ринок на нинішньому етапі, ніж ті, хто вже постраждав. Реальне ж питання в тому, чи не чекає крах всю радянську економіку.

«Джорнел оф коммерс» (США).

Фотоінформація

На знімках: ліворуч — Швейцарія. Ось так оригінально, враховуючи літній період часу, оформили дизайнери один з будинків у Женеві; праворуч — ця дівчина виборола звання «Міскрасуня Монголії-90».

Фото ТАРС.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник редактора — Анатолій Горлов.
Черговий редактор — Віктор Косарчук.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.
Випусковий — Олексій Бондаренко.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Антоніна Сильверстова, Людмила Нєсєна, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03150891.